

Uniunea Europeană
Politica Regională

panorama

inforegio

36

Iarnă 2010-2011

Asigurarea creșterii inteligente, durabile și incluzive

Al cincilea raport privind coeziunea economică,
socială și teritorială

ro

EDITORIAL

3

TRECERE ÎN REVISTĂ

Politica de coeziune susține Strategia Europa 2020

4-13

INTERVIU

Johannes Hahn, comisarul european pentru politica regională

14-15

DEZVOLTARE PENTRU TOATE REGIUNILE

Politica de coeziune investește în toate regiunile

16-17

REGIUNILE MAI PUȚIN FAVORIZATE

Sprrijinirea echilibrului economic

18-19

REDEFINIREA GUVERNĂRII

O politică de coeziune mai aproape de europeni

20-21

DINCOLO DE PIB

Cum se poate măsura progresul

22-23

IMPACTUL POLITICII DE COEZIUNE

Dovezi clare ale unor rezultate pozitive

24-25

VEDERE DIN EXTERIOR

Preben Gregersen – președintele Comitetului danez de monitorizare a Fondurilor Structurale

Philip McCann – consilier special al comisarului european pentru politica regională

26-27

ÎNTOCMIREA RAPORTULUI

Forma finală – al cincilea Raport privind coeziunea

28

ETAPELE VIITOARE

Consultarea publică asupra celui de al cincilea Raport privind coeziunea

29

ÎN CULISE

Testați-vă cunoștințele – încercați testul privind coeziunea

30

DATE DIN AGENDĂ

31

EXPRIMAȚI-VĂ OPINIA

32

Al cincilea raport privind coeziunea economică, socială și teritorială oferă o perspectivă unică asupra dezvoltării regionale europene. Raportul identifică poziția în care ne aflăm în prezent în raport cu obiectivele comune și oferă o bază analitică solidă și amplă pentru politica de coeziune dincolo de anul 2013.

Primul raport privind coeziunea a fost publicat în 1996. De atunci, acest raport cheie și-a dovedit o relevanță politică tot mai pronunțată, întărindu-și totodată legăturile cu strategiile de ansamblu ale Europei. Acest al cincilea raport evidențiază rolul cheie al regiunilor în cadrul Strategiei Europa 2020 și identifică obstacolele dificile – dar nu insurmontabile – cu care se confruntă Europa.

Acest raport se bazează pe munca depusă în cadrul multor altor rapoarte, inclusiv Raportul Stiglitz-Sen-Fitoussi și comunicarea Comisiei Europene intitulată „Dincolo de PIB: măsurarea progreselor într-o lume în schimbare.” Drept urmare, acest raport conține instrumente noi și îmbunătățite de măsurare a progresului, inclusiv câteva care nu au mai fost reprezentate la nivel regional. Acestea variază de la noul indice regional privind competitivitatea până la criteriile de măsurare a sănătății, a bunăstării, a sărăciei și a schimbărilor climatice.

Pentru a evidenția diversitatea teritorială a Uniunii Europene și dimensiunile spațiale ale dezvoltării, acest raport privind coeziunea include, în premieră, peste o sută de hărți. Este un substanțial pas înainte pentru analiza regiunilor europene. Mai mult, toate datele cuprinse în aceste hărți se pot descărca acum printr-un singur clic.

Prin acest raport, pregătim terenul pentru o politică de coeziune cu eficacitate sporită. Gama largă de indicatori cuprinsă în proiect va ajuta regiunile și statele membre să se concentreze asupra priorităților cheie pentru noile lor programe.

Lectură plăcută!

Dirk Ahner

*Director general, Comisia Europeană
Direcția Generală Politica regională*

POLITICA DE COEZIUNE SUSȚINE STRATEGIA EUROPA 2020

Datorită Strategiei Europa 2020, există acum o viziune pe termen lung privind economia socială de piață a UE. Adoptată în iunie 2020, strategia urmărește ca, pe parcursul deceniului următor, să contribuie la ieșirea cu succes a Europei din criza economică, asigurând angajarea statelor membre pe o traiectorie de creștere durabilă care să genereze prosperitate și progres social în anii ce vor urma.

Politica de coeziune va juca un rol cheie, contribuind într-o măsură semnificativă la fiecare dintre cele trei priorități: creșterea inteligentă, durabilă și incluzivă.

Criza economică mondială fără precedent începută în 2008 a anulat o mare parte a progresului realizat de UE în ultimul deceniu, afectând puternic locurile de muncă și creșterea economică. Vizând acțiunile colective la nivelul UE, Strategia Europa 2020 urmărește trei priorități de creștere interdependente.

Strategia Europa 2020: cele trei priorități

Creșterea inteligentă înseamnă dezvoltarea unei economii bazate pe cunoștințe și inovație.

Creșterea durabilă promovează o economie mai competitivă și mai ecologică, în cadrul căreia resursele sunt valorificate mai eficient.

Creșterea incluzivă încurajează o rată ridicată de ocupare a forței de muncă, pentru a asigura coeziunea socială și teritorială.

Obiective pentru dezvoltare

Strategia stabilește cinci obiective cheie pe care statele membre trebuie să le transpună în context național astfel încât să reflecte propriile poziții de pornire. Prin aceste obiective se dorește ca, până în 2020:

Cinci obiective cheie:

- rata ocupării în rândul femeilor și bărbaților cu vârste între 20 și 64 de ani să atingă 75 %;
- investițiile publice și private în cercetare și dezvoltare să crească până la 3 % din PIB-ul UE;
- emisiile de gaze cu efect de seră să fie reduse cu 20 % în comparație cu nivelurile din 1990, înregistrându-se totodată o creștere cu 20 % a cotei surselor de energie regenerabile și tot cu 20% a eficienței energetice;
- rata abandonului școlar să fie redusă la mai puțin de 10 %; cota persoanelor cu vârste între 30 și 34 de ani care să fi absolvit studii universitare sau echivalente să ajungă la cel puțin 40 %;
- cel puțin 20 de milioane de persoane să fie protejate împotriva riscurilor de sărăcie și excludere.

Pentru atingerea obiectivelor strategiei va fi necesară coordonarea acțiunilor la nivel european, național, regional și local. De exemplu, statele membre, în parteneriat cu actorii locali și regionali, vor implementa Programele naționale de reformă, stabilind cum se vor realiza prioritățile și obiectivele Strategiei Europa 2020. Comisia Europeană sprijină și ea aceste priorități și obiective prin șapte inițiative principale, care urmează a fi adoptate până în primăvara anului 2011.

Belgia, Antwerpen, locuri de muncă pentru imigranți: Telecentru

Strategia Europa 2020: șapte inițiative principale

- Uniunea Inovațiilor: reorientarea politicii privind cercetarea, dezvoltare și inovația spre dificultățile principale, punând în legătură știința și piața în vederea transformării invențiilor în produse.
- Tineretul în mișcare: sporirea calității și a atractivității internaționale a sistemului european de învățământ superior prin promovarea mobilității studenților și a profesioniștilor tineri.
- O agendă digitală pentru Europa: asigurarea unor beneficii economice și sociale durabile printr-o piață digitală unică bazată pe conexiuni ultra-rapide la internet.
- Europa utilizării eficiente a resurselor: sprijinirea trecerii spre o economie cu o utilizare eficientă a resurselor și emisii de carbon reduse.
- O politică industrială pentru Europa: susținerea competitivității bazei industriale a UE în perioada următoare crizei, promovând antreprenoriatul și asigurând dezvoltarea unor competențe noi.
- O agendă pentru noi competențe și locuri de muncă: crearea condițiilor pentru modernizarea piețelor muncii, crescând astfel nivelurile de ocupare a forței de muncă și asigurând caracterul durabil al modelelor sociale.
- Platforma europeană împotriva sărăciei: asigurarea coeziunii economice, sociale și teritoriale prin ajutorarea persoanelor afectate de sărăcie și de excludere socială și susținerea participării lor active în cadrul societății.

Beneficii reciproce: politica de coeziune și Strategia Europa 2020

Este evident că politica de coeziune, inclusiv programul curent pentru 2007-2013, beneficiază de pe urma utilizării diferitelor instrumente financiare pentru a urmări obiectivele generale ale politicii UE, precum Strategia Europa 2020. Observând că strategia are un set clar de priorități comune și un cadru clar pentru identificarea priorităților de finanțare, al cincilea Raport privind coeziunea subliniază importanța ca politica de coeziune să aibă priorități clare pentru a asigura o creștere inteligentă, durabilă și incluzivă. Aceste priorități trebuie să vizeze: sprijinirea companiilor nou-înființate, inovarea, reducerea emisiilor, îmbunătățirea calității mediului în care trăim, modernizarea universităților, economisirea de energie, dezvoltarea unor rețele de energie, transporturi și telecomunicații într-un scop comun la nivelul UE, investițiile în infrastructura de cercetare, dezvoltarea capitalului uman și incluziunea activă ca măsură de combatere a sărăciei.

Legăturile explicite dintre politica de coeziune și Europa 2020 oferă o oportunitate reală de a ajuta în continuare regiunile mai puțin dezvoltate ale UE să recupereze decalajul. De asemenea, pornind de la aceste legături, politica de coeziune se poate dezvolta în continuare, devenind un important stimulent al creșterii economice pentru întreaga UE.

Elevii descoperă un joc despre geografia UE

Creștere inteligentă

În perioada curentă (2007-2013), politica de coeziune contribuie deja în mod semnificativ la fiecare dintre prioritățile Strategiei Europa 2020 – creștere inteligentă, durabilă și incluzivă. De exemplu, în ceea ce privește creșterea inteligentă, investițiile în asistență pentru întreprinderi și inovații – reprezentând cel mai amplu domeniu de investiții în majoritatea regiunilor – se situează în jurul sumei de 80 de miliarde de euro. Cifra aceasta reprezintă o creștere cu 100 % față de perioada anterioară (2000-2006). Ea include sprijinul financiar direct acordat investițiilor, cercetării și dezvoltării, acordând în același timp o importanță tot mai accentuată și asistenței de forma lucrului în rețea și a sistemelor de inovare, a consultanței de afaceri și a incubatoarelor de afaceri. De asemenea, suma include și utilizarea într-o mai mare măsură a instrumentelor financiare nebazate pe subvenții, precum capitalul de risc și fondurile de împrumuturi, care contribuie la abordarea unor probleme precum accesul IMM-urilor la capital, reducând în același timp la minim costurile și creând forme de finanțare durabile pe termen lung.

Evaluările perioadei 2000-2006 au evidențiat câteva aspecte interesante privind impactul politicii de coeziune asupra creșterii inteligente. Conform unor estimări, proiectele sprijinite au creat cel puțin un milion de locuri de muncă, s-a acordat sprijin financiar direct pentru aproximativ 230 000 de întreprinderi (majoritatea IMM-uri), iar aproximativ 1,7 milioane de întreprinderi (majoritatea tot IMM-uri) au beneficiat de consultanță, cunoștințe expert și asistență pentru lucrul în rețea.

Pe drumul către sporirea competitivității industriei auto

Centrul de competență DRIVE din Flandra, sprijinit de guvernul flamand și Fondul European de Dezvoltare Regională, stimulează inovarea și încurajează colaborarea dintre companiile din industria auto. Centrul oferă servicii de inițiere și administrare și funcționează ca partener deținător de competențe și cunoștințe la proiecte pentru și în colaborare cu mediul industrial, în funcție de necesitățile acestuia.

Perioada 2000-2006 a mai demonstrat că majoritatea regiunilor au investit cu succes în viitor concentrându-și eforturile asupra inovării, a capacității IMM-urilor de a absorbi tehnologii noi, a protejării clusterelor, a internaționalizării și a creării de noi locuri de muncă. Fondul Social European aduce și el o contribuție importantă, alocând în perioada 2000-2006 aproximativ 75 % din resursele proprii pentru politicile active privind piața muncii, adaptabilitate, învățarea pe tot parcursul vieții și societatea informațională. Rezultatele se observă deja în perioada de programare curentă, statele membre anunțând crearea a peste 25 000 de locuri de muncă până la sfârșitul anului 2009, în pofida crizei economice globale.

Un studiu recent asupra performanțelor politicii de coeziune din 2007-2013 concluzionează că politica de coeziune asigură un sprijin important pentru politica de cercetare și dezvoltare în întreaga UE, nu numai din – semnificativa – perspectivă financiară, ci și prin stimularea dezvoltării a mai multe strategii coerente la nivel regional, care să țină cont de caracteristicile

VLOC („Vlaams Luchtvaartopleidingscentrum”), un centru de cunoștințe, competențe și educație pentru industria aviatică flamandă.

locale și de nevoile companiilor. Dimensiunea regională a politicilor de inovare a crescut și ea în ultimii ani odată cu sprijinul acordat de Fondul European de Dezvoltare Regională. Deși statele membre mai avansate cheltuiesc mai mult pentru inovare și obțin beneficii semnificative în ceea ce privește efectul de multiplicare asupra investițiilor private, regiunile de convergență creează acum condițiile cadru adecvate pentru inovare din punctul de vedere al capacității instituționale și al dezvoltării resurselor umane. În această privință, politica de coeziune a fost un esențial factor determinant al procesului.

Lansarea în forță a cooperării dintre inovatori

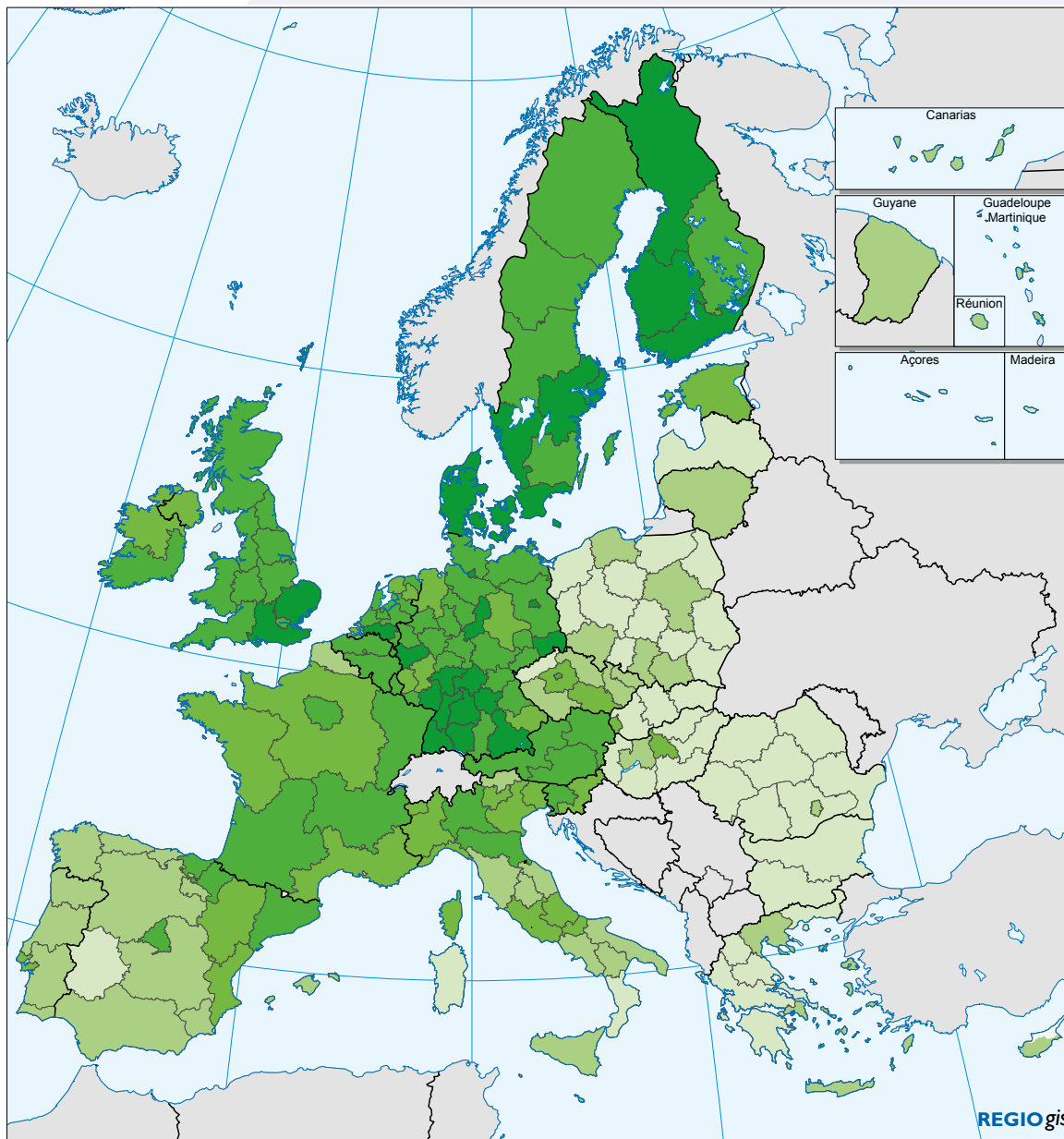
Pe teritoriul Estoniei sunt în curs de implementare aproximativ 150 de proiecte de inovare, datorită programului Vouchere pentru Inovație (Innovation Voucher Grant), cu sprijin din partea Fondului European de Dezvoltare Regională. Lansat în februarie 2010, acest program se adresează întreprinderilor mici, care pot achiziționa servicii de la instituțiile de cercetare din Estonia folosind vouchere de inovație emise de Enterprise Estonia, în vederea implementării de idei noi. Numeroase proiecte se concentrează asupra eficienței energetice și a inițiativelor ecologice, inclusiv asupra caselor pasive și a realizării de compost din deșeuri.

Ambalare progresistă

Peste 20 de companii din sectorul ambalajelor din Republica Cehă își împărtășesc astăzi cunoștințele și experiența, datorită Clusterului Omnipack, o asociație de voluntari formată în 2005 cu sprijin din partea Fondului European de Dezvoltare Regională. Prin amplificarea cooperării s-a reușit dezvoltarea și comercializarea de produse inovatoare cu o valoare adăugată suplimentară, care aduc beneficii atât țării proprii, cât și Europei Centrale și de Est.

Indicele regional privind performanța în domeniul inovării, 2006

Indicele regional privind performanța în domeniul inovării, 2006

- Performanțe de inovare scăzute
- Performanțe de inovare scăzute spre medii
- Performanțe de inovare medii
- Performanțe de inovare medii spre ridicate
- Performanțe de inovare ridicate

Sursa: DG Întreprinderi, MERIT

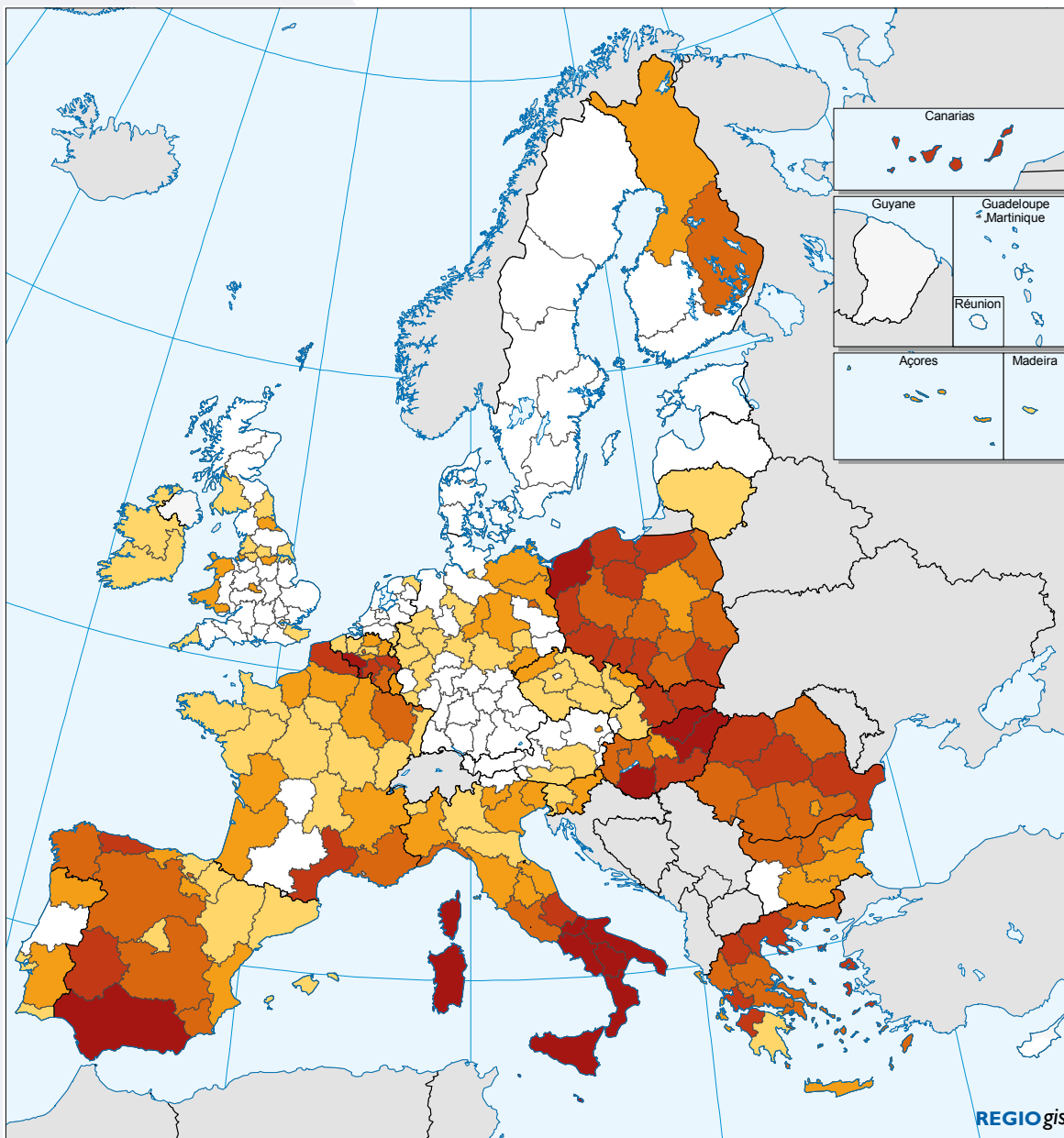
0 500 Km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Creșterea PIB-ului prin sporirea ratei de ocupare până la 75%

Modificarea procentuală a PIB-ului pe cap de locuitor, 2007

Creșterea potențială a PIB-ului pe cap de locuitor ca urmare a sporirii ratei de angajare, 20-64, până la 75 %, 2007

Diferența procentuală

UE27 = 6

Sursa: Eurostat, DG REGIO

0 500 Km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Linii feroviare de mare viteză

Cea mai mare viteză pe tronsoane feroviare conform orarelor, 2010

km/h

- <= 50
- 51 - 80
- 81 - 120
- 121 - 160
- 161 - 200
- 201 - 320

Deoarece pe aceleași tronsoane feroviare pot circula trenuri diferite cu regimuri de viteză diferite, vitezele indicate reprezintă viteza medie a celui mai rapid tren. Nu sunt incluse aici tronsoanele feroviare utilizate strict pentru transportul de mărfuri.

Sursa:
Baza de date RRG GIS, orarele companiilor feroviare

0 500 Km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

Creștere durabilă

Chiar înainte ca UE să formuleze combaterea schimbărilor climatice ca obiectiv central, politica de coeziune a demarat implementarea unor măsuri menite a spori eficiența energetică a întreprinderilor și înființarea de unități pentru producerea energiei regenerabile în întreaga Europă. În perioada curentă, jumătate dintre statele membre au inclus în programele proprii indicatori pentru reducerea emisiilor de gaze de seră. Austria, Germania, Franța și Italia au anunțat deja o reducere cu echivalentul a peste 27 000 de kilotone.

Creșterea durabilă implică, de asemenea, îmbunătățirea conectivității și crearea unor forme alternative de transporturi durabile. În 2000-2006, politica de coeziune a investit peste 50 de miliarde de euro în transporturi; suma a crescut până la 75 de miliarde de euro în 2007-2013, statele din UE-12 beneficiind de o perioadă de programare completă. Marea majoritate a acestor resurse a fost cheltuită în regiunile de convergență.

În Grecia, Irlanda, Portugalia și Spania, densitatea rețelelor de autostrăzi a crescut de la 90 % din media din UE-15, cât era în anul 2000, până la 111 % în 2006, fondurile contribuind semnificativ la acest proces de recuperare. Rețeaua de autostrăzi existente și noi din UE-12 a fost cofinanțată în proporție de aproape 60 % din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională. Există mai multe evaluări diferite care indică faptul că investițiile în transporturile urbane au ajutat la reducerea poluării și ameliorarea congestiunilor, ambele fiind obiective cheie în domeniul creșterii durabile.

Conexiunea de mare viteză Córdoba-Málaga

Rețeaua de căi ferate s-a îmbunătățit și ea semnificativ în urma investițiilor cofinanțate prin politica de coeziune, fondurile contribuind la construcția și reabilitarea a 7 260 km de căi ferate în 2000-2006. Pentru liniile de mare viteză, lucrările de dezvoltare a rețelei de până în 2006 erau finanțate de fonduri în proporție de 56%, iar în Spania a fost susținută întreaga extindere a rețelei. S-au înregistrat rezultate semnificative și în ceea ce privește scurtarea duratelor de călătorie: între Roma și Napoli (de la 114 minute la 65 de minute), precum și între Madrid și Andalucia (Madrid-Málaga de la 240 minute la 160 minute). Aceste investiții au fost concepute ca parte a politicilor integrate, pentru a asigura coincidența lor cu alte dezvoltări planificate în cadrul rețelei, cum ar fi crearea de parcuri tehnologice, impulsivarea infrastructurii educației și atragerea investițiilor străine directe.

Coridoare ecologice în Polonia

Aproximativ 100 de proiecte de infrastructură ecologică sunt în curs de implementare în Polonia, sub administrarea Centrului de Coordonare pentru Proiecte de Mediu (CKPS), cofinanțate de Fondul European de Dezvoltare Regională. Printre acestea se numără construcția de pasaje pentru animale, eliminarea barierelor din calea migrației animalelor, rutele educaționale și traseele turistice.

Costa del Sol permite acum accesul la viteze ridicate

Datorită unui proiect major finanțat în parte de UE, Spania are acum un tronson feroviar de mare viteză cu două linii între orașele Córdoba și Málaga. Având o lungime de aproximativ 155 km, noul tronson a fost inaugurat în decembrie 2007 și este cu aproximativ 25 km mai scurt decât ruta convențională.

Rețeaua de alimentare cu hidrogen pentru automobilele ecologice

Șapte vehicule hibride cu pilă de combustie au fost supuse primelor teste în mai multe orașe din vestul Danemarcei, în cadrul unui proiect cofinanțat de Fondul European de Dezvoltare Regională. Cei peste 20 de parteneri au creat stații de alimentare cu hidrogen, gazul obținându-se de la un generator electrolitic de hidrogen de la o companie de energie locală.

Creșterea incluzivă

Politica de coeziune s-a dovedit a fi una dintre cele mai reușite modalități prin care Uniunea Europeană își poate demonstra solidaritatea, propagând în același timp creșterea și prosperitatea pe întregul său teritoriu. De exemplu, Fondul Social European sprijină deja asigurarea de cursuri de formare pentru aproximativ nouă milioane de europeni anual. Acest fapt reflectă un echilibru în cadrul politicilor economice ale UE – o demonstrație practică a modului în care UE îmbină promovarea activă a incluziunii cu cea a creșterii economice.

FSE sprijină IMM-urile și le consolidează competitivitatea. În Polonia, de exemplu, FSE a oferit în perioada 2004-2006 un stimulent microîntreprinderilor pentru asigurarea unor cursuri de formare pentru angajații lor; 41 % dintre beneficiari nu se mai implicaseră înainte în cursuri de formare. Tot astfel, jumătate dintre firmele din Sachsen (Germania) beneficiare ale sprijinului din partea FSE între 2007-2013 se aflau la prima implicare în cursurile de formare. FSE sprijină, de asemenea, dezvoltarea și cercetare tehnologică și inovarea. În 2000-2006, FSE a sprijinit aproape 70 000 de locuri de muncă din domeniul cercetării din Germania, Spania, Finlanda, Franța, Suedia, Slovacia și Regatul Unit, în timp ce peste 40 000 de oameni au obținut o calificare și aproape 60 000 și-au găsit un loc de muncă după participarea la activități sprijinite de FSE.

Aproximativ 28 de milioane de persoane au participat la politici active privind piața muncii, inclusiv la măsuri pentru combaterea șomajului, creșterea gradului de ocupare și menținerea angajabilității în 2000-2006. În fiecare an, o treime din șomerii din UE a participat la programe sprijinite de FSE.

FSE sprijină puternic și egalitatea de gen, ajutând femeile să își găsească locuri de muncă, promovând învățarea pe tot parcursul vieții în rândul acestora și sprijinind participarea lor în domeniul științei și al tehnologiei, precum și ajutându-le să demareze afaceri. În 2000-2006, 4,5 miliarde de euro au fost alocate pentru măsuri de promovare a egalității de gen și pentru abordarea integratoare a egalității de gen. Cele mai mari cheltuieli pentru măsuri legate de gen s-au înregistrat în Germania, acestea reprezentând 25 % din totalul înregistrat la nivelul UE.

Formarea TIC deschide noi perspective pentru fermieri

Mai mulți fermieri din Irlanda de Nord au urmat cursuri de formare pentru a-și putea ușura sarcinile administrative zilnice cu ajutorul tehnologiei de azi, datorită finanțării din partea UE prin programul PEACE II. Cei mai mulți participanți la proiect recunosc acum că, în urma cursurilor asigurate, au reușit să adopte practici de afaceri mai bune.

Sprijinirea celor mai dezavantajate microregiuni din Ungaria

În Ungaria, aproximativ 30 de „microregiuni” beneficiază de sprijin pentru dezvoltare prin programul Microregiunile cele mai slab dezvoltate (MCMDS), cu participarea comunităților locale și cu sprijin financiar din partea UE. Au fost demarate aproximativ 250 de proiecte axate pe construirea sau renovarea de școli și grădinițe, centre sociale și de sănătate, stații de autobuz, infrastructură pentru apă și apă reziduală, dar și pe prevenirea inundațiilor, turism și cultură.

Se acordă o atenție deosebită șomajului în rândul tinerilor.

Cum va contribui politica de coeziune la realizarea Strategiei Europa 2020?

Potrivit celui de al cincilea raport privind coeziunea economică, socială și teritorială, publicat de curând, politica de coeziune a adus beneficii tuturor regiunilor prin avantaje din comerțul direct și indirect, sprijinind în același timp prioritățile generale ale UE cum ar fi protecția mediului, cercetarea și inovarea. Între 2000 și 2006, de exemplu, politica a contribuit la crearea a aproximativ 1,4 milioane de noi locuri de muncă, a determinat modernizarea a sute de legături de transport aeriene, feroviare și rutiere și a sporit calitatea apei și a epurării apei reziduale pentru milioane de europeni.

Cât despre FSE, acesta se bazează pe experiența transfrontalieră pentru a sprijini grupele sociale sau zonele de politică pentru care altfel s-ar acorda foarte puțin sprijin sau chiar nu s-ar acorda deloc. De asemenea, fondul se concentrează în mod deosebit asupra abordărilor inovatoare privind ocuparea forței de muncă, formarea profesională și incluziunea socială.

De aceea, politica de coeziune a UE are o poziție ideală pentru a contribui în mod semnificativ la aplicarea Strategiei Europa 2020, transpunând prioritățile acesteia în acțiuni de dezvoltare concrete în teren, la nivel regional și local. Politica va continua să ofere investiții pentru modernizare și să catalizeze schimbarea structurală în toate regiunile europene. De asemenea, ea va mobiliza o mare varietate de entități regionale și locale interesate din întreaga Europă.

Parteneriatul cu spectru larg și asumarea priorităților de reformă vor reprezenta factori vitali pentru succesul implementării strategiei. În special actorii de la nivel regional și local au un rol cheie, datorită puterilor lor în ceea ce privește educația și formarea, ocuparea forței de muncă, transporturile, cercetarea și dezvoltarea, precum și energia – numeroase dintre acestea fiind domenii asupra cărora se concentrează Strategia Europa 2020.

AFLAȚI MAI MULTE

• Europa 2020

http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm

• Rețeaua de expertiză pentru analiza performanțelor politicii de coeziune, 2007-2013: sinteza lucrărilor despre inovare din cadrul politicii

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/rado_en.htm

Austria, casa Gemini: nu doar o casă, ci și o centrală electrică solară.

JOHANNES HAHN

Comisarul european pentru politica regională

Panorama îl invită pe comisarul european Johannes Hahn să își exprime opinia privind succesele de până în prezent ale politicii de coeziune, precum și noile obiective și probleme prefigurate pentru deceniul următor, cum ar fi reforma corelată cu prioritățile Strategiei Europa 2020.

Ce se spune în al cincilea Raport privind coeziunea?

În primul rând, raportul confirmă continuarea tendințelor de convergență în rândul regiunilor UE, fapt ce a dus la o reducere semnificativă a diferențelor regionale în ceea ce privește produsul intern brut (PIB-ul) pe cap de locuitor. Totuși, regiunile mai dezvoltate sunt mai competitive, având astfel un caracter mai inovator, angajați mai bine pregătiți, o rată mai ridicată a ocupării forței de muncă, o infrastructură mai bună și o guvernare superioară calitativ.

Raportul trasează, de asemenea, diferențele dintre regiunile europene din punctul de vedere al caracterului ecologic durabil. De exemplu, unele regiuni prezintă o vulnerabilitate ridicată față de schimbările climatice, în timp ce altele au un potențial puternic de a produce mai multă energie regenerabilă, iar unele centre urbane suferă de o calitate precară a aerului.

Conform raportului, este nevoie de o mai bună coordonare între politicile UE, politicile naționale și politica de coeziune pentru a sprijini regiunile în vederea eliberării potențialului acestora și a valorificării atuurilor de care dispun ele. De asemenea, raportul prezintă rezultatul evaluărilor în urma cărora s-a constatat contribuția majoră a politicii de coeziune la asigurarea coeziunii economice, sociale și teritoriale în zonele care beneficiază de finanțare.

În sfârșit, odată cu acest al cincilea Raport privind coeziunea, Comisia enunță câteva dintre ideile sale principale privind reforma politicii de coeziune. Aceste idei au în spate o îndelungată discuție, pornită în 2007, odată cu apariția celui de al patrulea Raport privind coeziunea. Al cincilea raport schițează, în mare, viitorul politicii de coeziune. Se vorbește despre misiunea și organizarea sa; despre cum putem îmbunătăți eficacitatea politicii și impactul acesteia pentru a spori valoarea adăugată la nivel european; cum se pot consolida în continuare guvernarea politicii și implicarea entităților interesate; și cum se poate eficientiza și simplifica implementarea sa.

Cum contribuie regiunile și mai ales politica de coeziune la realizarea obiectivelor Strategiei Europa 2020?

Al cincilea Raport privind coeziunea demonstrează că, pentru a atinge obiectivele lansate de Strategia Europa 2020, este necesară o abordare integrată a investițiilor, ceea ce presupune găsirea echilibrului adecvat între diferite tipuri de investiții. Acest lucru înseamnă că trebuie să ținem cont de puternica diversitate ce caracterizează regiunile UE, în special referitor la dificultățile și oportunitățile lor geografice specifice, pentru ca potențialul de creștere să nu fie îngreunat ca urmare a unei dezvoltări regionale neuniforme.

Care sunt principalele elemente ale reformei propuse pentru politica de coeziune după 2013?

În primul rând, politica de coeziune trebuie aliniată la prioritățile Strategiei Europa 2020: creșterea inteligentă, durabilă și incluzivă. De asemenea, trebuie să ne asigurăm că statele membre și regiunile concentrează resursele europene și naționale asupra unui număr mic de priorități, conform problemelor specifice cu care se confruntă fiecare. În plus, trebuie să introducem stimulente și condiționări mai puternice, în special în zonele în care se investește prin politica de coeziune, precum infrastructura transporturilor și a mediului, educația și formarea sau cercetarea sau dezvoltarea și inovația. S-ar putea asigura astfel o eficacitate sporită a intervențiilor politicii de coeziune.

În al patrulea rând, politica de coeziune trebuie condusă spre un sistem de aplicare cu o mai pronunțată orientare spre rezultate, punându-se un accent mai mare asupra performanțelor. Trebuie, de asemenea, să încurajăm utilizarea noilor instrumente financiare, îndepărtându-ne de finanțarea pe bază de granturi și orientându-ne spre modalități inovatoare de a îmbina granturile și împrumuturile. Aceste tipuri de instrumente financiare au totalizat 10 miliarde de euro în perioada 2007-2013, iar noi trebuie să îmbunătățim aplicarea instrumentelor existente și să extindem acoperirea și amploarea acestora pentru a cuprinde și alte zone. În sfârșit, trebuie să eficientizăm și să simplificăm sistemele noastre de aplicare pentru a întări atât răspunderea, cât și transparența politicii.

Care este rolul coeziunii teritoriale?

Odată cu adoptarea Tratatului de la Lisabona, coeziunea teritorială a fost inclusă în obiectivele de coeziune economică și socială. Ea a fost mereu prezentată ca parte a politicii europene de coeziune, dar este important să consolidăm această dimensiune în perioada de după 2013. Dimensiunea teritorială are o importanță particulară pentru zonele urbane și cele rurale. Politica de coeziune poate să joace și ea un rol central în ameliorarea situației regiunilor transfrontaliere și, la un nivel mai larg, a celor transnaționale, precum și a regiunilor care

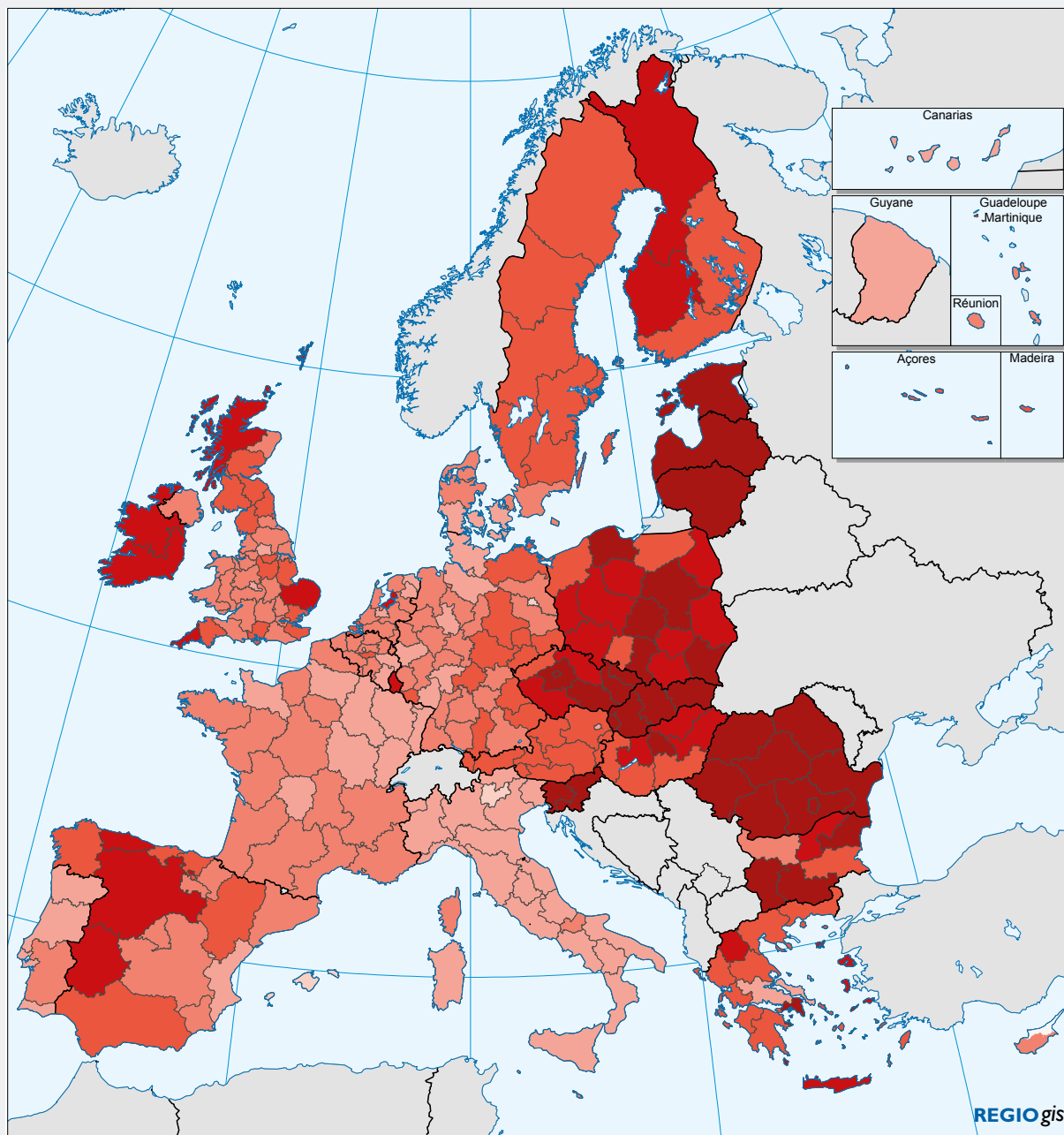
suferă de alte handicapuri ca urmare a caracterului lor insular, a îndepărtării geografice (cum este cazul regiunilor celor mai îndepărtate sau a celor sub-arctice), a densității reduse a populației și a caracterului montan. De exemplu, politica poate promova accesibilitatea sporită, poate susține activitatea economică și poate promova diversificarea economică.

Când va afla fiecare regiune câtă finanțare va primi după 2013?

Al cincilea Raport privind coeziunea conține indicații aproximative privind arhitectura viitoare a politicii. Totuși, propunerile financiare care vor însoți propunerile legislative pentru cadrul de reglementare de după 2013 ar trebui să fie adoptate în a doua jumătate a anului 2011.

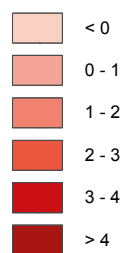

Construcția unui nou drum transfrontalier între Grecia și Bulgaria, Drama, Grecia.

Creșterea PIB-ului pe cap de locuitor în termeni reali, 2000-2007

Diferența procentuală anuală

UE27 = 1,8
Surse: Eurostat, DG REGIO

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

POLITICA DE COEZIUNE INVESTEȘTE ÎN TOATE REGIUNILE

Sprijinirea tuturor regiunilor UE este vitală pentru realizarea coeziunii economice, sociale și teritoriale, rămânând astfel un aspect cheie al viitoarei politici de coeziune. Deși cea mai mare parte a fondurilor se utilizează pentru a ajuta regiunile mai sărace să recupereze deficitul, și regiunile mai dezvoltate beneficiază într-o măsură semnificativă de sprijin pentru a-și putea atinge întregul potențial.

Politica de coeziune cuprinde toate regiunile, pentru că în toate regiunile se poate produce dezvoltarea. Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) a arătat că nu există un model de dezvoltare unic: presupunerea conform căreia creșterea s-ar concentra în regiunile puternic dezvoltate ale UE este, evident, eronată. După cum arată și harta, performanțele economice prezintă variații pronunțate de la o regiune la alta. Există dovezi că în toate tipurile de regiuni se produc performanțe puternice, indiferent dacă sunt sărace sau bogate, urbane sau rurale, centrale sau situate mai spre periferie, specializate în producție sau în servicii.

Utilizarea optimă a activelor este cheia creșterii

Unele regiuni rurale au beneficiat de rate de creștere mai ridicate decât unele regiuni urbane, în special în Europa de Vest. Aceste regiuni au găsit modalități de a-și valorifica din plin resursele și oportunitățile economice. De exemplu, regiunile rurale adiacente regiunilor urbane pot beneficia de pe urma locației lor: mai multe ramuri industriale, cum ar fi depozitarea mărfurilor și producția la scară largă, își pot deschide puncte de lucru în zonele rurale, atrase fiind de costurile reduse ale terenurilor și de proximitatea unui fond de resurse umane numeros.

Este valabilă și reciprocă: în toate tipurile de regiuni se pot întâlni și exemple de performanțe slabe. Mai multe regiuni urbane sau mai dezvoltate și-au văzut creșterea îngreunată de diferiți factori de blocaj. Unele regiuni se confruntă cu probleme de mediu și cu costurile generate de aglomerație, cum ar fi congestionările și costurile de trai ridicate. Alte regiuni nu reușesc să își mobilizeze resursele, ele fiind în continuare deficitare în ceea ce privește ratele de ocupare a forței de muncă, nivelurile de educație sau productivitatea muncii.

Capacitatea de a-și mobiliza activele este factorul cel mai important care determină succesul unei regiuni în promovarea creșterii și dezvoltării. Astfel, politicile trebuie să urmărească exploatarea potențialului de creștere în toate regiunile.

Abordarea cu delimitare teritorială: dezvoltare prin integrare

Pentru a atinge o dezvoltare regională puternică, este necesară o coordonare clară a politicii. De exemplu, îmbunătățirile aduse infrastructurii de transport trebuie îmbinate cu un mediu de afaceri mai bun, pentru a maximiza impactul în ambele domenii. Politicile privind impulsivitatea inovării vor avea o eficacitate sporită dacă sunt însoțite de investiții în domeniul educației. Aici se poate observa contribuția politicii de coeziune: aceasta reunește politicile sectoriale într-un cadru coordonat și coerent. Această abordare este relevantă pentru toate regiunile din UE, indiferent de nivelul lor de dezvoltare.

De asemenea, această abordare integrată permite regiunilor din UE să participe la integrarea priorităților de ansamblu ale politicii. De exemplu, politica de coeziune a sprijinit eforturile regiunilor de a se alinia la standardele UE și de a atinge obiectivele referitoare la transporturi, inovare, societatea informațională și energie. Mai mult, politica le-a permis regiunilor să își sporească nivelul de protecție a mediului și implicarea în Agenda Lisabona.

Ce urmează

Acest rol va fi consolidat în cadrul Strategiei Europa 2020: politica de coeziune va finanța acțiunile transsectoriale integrate care se adaptează contextelor regionale specifice. De exemplu, în domeniul inovării, politica va veni în completarea inițiativelor orientate spre companiile de vârf cu investiții în capitalul uman, infrastructură, finanțe sau lucrul în rețea, toate acestea fiind condiții-cadru esențiale pentru performanțele din domeniul inovării. De asemenea, politica va sprijini investițiile în conexiunile la internet de mare viteză, infrastructurile inteligente de transport și energie, eficiența energetică și energia regenerabilă, în scopul creării unei economii competitive, interconectate și mai ecologice.

Pentru realizarea Strategiei 2020, trebuie ca toate regiunile să participe la promovarea unei creșteri inteligente, durabile și incluzive. Încă de la conceperea sa, politica a asigurat posibilitatea tuturor regiunilor de a contribui la integrarea europeană și de a beneficia de pe urma acesteia, obiectiv ce va fi păstrat și în viitor.

SPRIJINIREA ECHILIBRULUI ECONOMIC

Politica europeană de coeziune este principala reacție a UE ca răspuns la diferențele existente între regiuni și la necesitatea de a atinge un grad de dezvoltare armonios; 40% din bugetul UE este dedicat ameliorării echilibrului economic. Investițiile inteligente, durabile și incluzive în domeniile care contribuie la creștere, precum infrastructura, cercetarea, educația sau comunicațiile, reprezintă reacția optimă pentru consolidarea perspectivelor de prosperitate în regiunile mai puțin dezvoltate ale UE.

Bugetul UE alocă aproximativ 4 € din fiecare 10 € pentru politica de coeziune – obiectivul său fiind creșterea nivelului de prosperitate al regiunilor europene și al locuitorilor acestora, în special în regiunile rămase în urmă, în care se concentrează peste 80% din bugetul politicii de coeziune.

Valorificarea oportunităților...

Lumea concurenței globale de azi oferă oportunități celor care au capacitatea de a se adapta. Economii emergente și-au sporit cota din comerțul de bunuri și servicii la nivel global, creând piețe noi. Politica de coeziune sprijină regiunile în acțiunile lor de a valorifica șansele de creștere și asigură dirijarea tuturor tipurilor de fonduri înspre creșterea inteligentă, durabilă și incluzivă, aliniată Strategiei Europa 2020.

Având un buget de aproape 350 de miliarde de euro pentru perioada 2007-2013, politica de coeziune investește puternic în prioritățile care susțin această strategie, ajutând regiunile respective să devină concurenți mai eficace pe piața globală.

... prin investiții în domeniile vitale care le sporesc calificarea și competitivitatea...

Politica de coeziune urmărește în principal accentuarea dinamismului și a competitivității regiunilor noastre. De exemplu, în regiunile rămase în urmă, politica de coeziune cofinanțează construcția de autostrăzi, căi ferate și aeroporturi, alături de accesul la noile tehnologii, la rețelele de comunicații de bandă largă și la piața digitală, precum și capacitatea inovatoare a firmelor. Politica are în vedere, de asemenea, educația și formarea persoanelor de toate vârstele, asigurându-le dobândirea abilităților care le vor fi utile pentru găsirea unui nou loc de muncă. Promovarea companiilor nou-înființate și a inovării reprezintă și ea o acțiune importantă.

... favorizând în același timp o atitudine ecologică și incluzivă față de creștere...

- Totuși, dezvoltarea economică trebuie să fie durabilă – conștientizarea necesității de a proteja resursele naturale ocupă un loc central în cadrul acestei politici. Epurarea apelor reziduale urbane, promovarea eficienței energetice și a energiilor regenerabile și adaptarea la schimbările climatice – toate acestea sunt prioritare pentru politică.

În centrul modelului social european se află ideea că dezvoltarea economică trebuie să ofere beneficii tuturor. De aceea, o altă prioritate majoră o constituie combaterea sărăciei și creșterea șanselor de angajare ale persoanelor amenințate cu excluderea socială.

Estonia – Centrul de formare profesională Tartu, unde cursanții își folosesc competențele pentru a contribui la întreținerea centrului.

... contribuie la dezvoltarea unei Europe armonioase

Majoritatea acestor regiuni mai puțin dezvoltate au constatat îmbunătățiri majore în ceea ce privește competitivitatea și bunăstarea. În Polonia, care a fost beneficiarul principal în perioada 2007-2013, PIB-ul pe cap de locuitor a crescut de la 51 %, cât era în 2004, la 61 % din media UE în 2009. În aceeași perioadă a avut loc o scădere drastică a șomajului, de la 19 % la mai puțin de 9 % din forța de muncă. Și în alte state membre, cum ar fi Republica Slovacă, se pot observa tendințe pozitive foarte asemănătoare.

Regiunile rămase în urmă beneficiază de peste 80 % din bugetul total, sumă ce se ridică adesea la 35-40 % din investițiile publice totale efectuate în zonele respective.

Este posibil ca procesul de recuperare să fi fost perturbat de recenta criză și să se fi creat tensiuni sociale, dar politica ajută la reducerea impactului crizei acolo unde acesta se resimte cel mai puternic. Una dintre modalitățile cheie de atingere a acestui obiectiv este garantarea finanțării sigure în domeniile care sunt esențiale pentru dezvoltare și bunăstare, prin finanțări care promovează redresarea.

Rezultatele au un caracter mai eterogen în unele regiuni mai puțin avansate ale unor state membre relativ prospere. Totuși, s-au înregistrat progrese importante privind productivitatea și ocuparea forței de muncă în unele regiuni precum nordul și vestul Spaniei și Germania de Est, politica de coeziune păstrându-și rolul vital în stimularea economiilor din întreaga Europă.

Sprijin pentru IMM-uri: plantația de banane din La Réunion, Franța.

O POLITICĂ DE COEZIUNE MAI APROAPE DE EUROPENI

Politica de coeziune reprezintă mult mai mult decât o simplă contribuție financiară la creșterea economică și crearea de locuri de muncă. Valoarea pe care o adaugă ea are influențe mai ample, cooptând reprezentanții de la nivel local și regional și implicându-i în procesul de concepere și aplicare a politicii. Tocmai această structură pe niveluri multiple asigură contribuția de cunoștințe și, odată cu ea, sporirea eficienței.

De aceea, guvernarea prezintă o importanță deosebită pentru politica de coeziune. Printr-o guvernare puternică, având garanția participării tuturor entităților în cauză, măsurile pot fi adaptate condițiilor reale, încurajându-se astfel un sentiment al apartenenței și angajamentul pentru reușită. Acesta este viitorul politicii de coeziune.

Îmbunătățirile din două domenii cheie vor contribui la redefinirea peisajului – coeziunea teritorială și parteneriatul.

Demistificarea coeziunii teritoriale

Deși poate părea un concept abstract, este vorba, în realitate, despre un simplu mijloc de a apropia politica de coeziune de europeni și de mediul în care trăiesc aceștia. Pe scurt, coeziunea teritorială urmărește dezvoltarea durabilă a orașelor și a regiunilor. Ea vizează crearea de oportunități pentru companii și pentru oameni, în scopul de a-i ajuta să valorifice caracteristicile inerente zonei din care fac parte.

Pentru ca acest obiectiv să devină o realitate, trebuie rezolvate disparitățile existente, promovând activele teritoriale prin strategii speciale integrate și delimitate teritorial, stimulând dezvoltarea locală și aprofundând cooperarea dintre politicile europene, naționale și sectoriale. Ideea de bază este, de asemenea, realizarea integrării teritoriale și încurajarea cooperării interregionale.

În ceea ce privește reformele viitoare ale politicii de coeziune, trebuie pus accent pe patru aspecte principale: orașele mari și posibilul rol al acestora, caracteristicile geografice funcționale, zonele care se confruntă cu dificultăți geografice sau demografice specifice și strategiile macroregionale. Fiecare dintre acestea poate aduce o schimbare.

În primul rând, politica de coeziune de după 2013 va avea nevoie de o agendă mai ambițioasă în ceea ce privește zonele urbane. Autoritățile urbane trebuie să își sporească rolul în conceperea și implementarea unor strategii de dezvoltare, dar și în alocarea transparentă a resurselor financiare pentru prioritățile urbane.

În al doilea rând, va fi necesară o flexibilitate sporită pentru formularea de programe. Va fi nevoie de adoptarea unor abordări funcționale în vederea identificării problemelor ce depășesc structurile NUTS 1 și NUTS 2.

În al treilea rând, se impune conceperea unor strategii macroregionale în completarea acestei abordări funcționale privind coeziunea teritorială. Aceste strategii ar oferi instrumente integrate cu o bază largă, care să ducă și mai departe cooperarea transnațională. Strategiile pot fi bazate pe nevoi în cazurile în care această abordare aduce un plus de valoare clar. Din acest punct de vedere, cooperarea viitoare ar putea continua să asigure un cadru de coordonare a diferitelor politici și programe care funcționează la nivel macroregional.

În sfârșit, următoarea generație de programe va trebui adaptată pentru a veni în ajutorul regiunilor care se confruntă cu dificultăți geografice sau demografice specifice, optimizând potențialul acestor regiuni fără a înmulți neapărat numărul programelor și al instrumentelor.

Putere prin parteneriat

Pe lângă coeziunea teritorială, parteneriatele reprezintă un alt canal eficace pentru realizarea unei guvernări eficiente și transparente. Ele implică strânsa cooperare dintre Comisie și autoritățile de la nivel național, regional și local, precum și dintre partenerii sociali și economici în toate fazele implementării politicii de coeziune. Acest aspect are un rol cheie pentru evidențierea priorităților UE, realizarea acestor priorități și crearea unui sentiment de apartenență.

Atât parteneriatele, cât și sentimentul de apartenență devin și mai semnificative atunci când sunt privite în lumina Strategiei Europa 2020 și a lecțiilor învățate din Strategia Lisabona pentru creștere economică și crearea de locuri de muncă. Prin abordarea

politicii de coeziune de a combina un cadru de investiții integrat pentru investiții cu asumarea locală și parteneriatele progresive, politica poate contribui considerabil la reușita Strategiei Europa 2020 prin consolidarea cooperării cu partenerii de la nivel local și regional.

Este necesară o îmbunătățire a modului în care se aplică principiul parteneriatului. Implicarea partenerilor de la nivel local și regional, a partenerilor sociali și a societății civile trebuie încurajată atât în dialogul din cadrul politicii, cât și în implementarea politicii de coeziune. O modalitate de realizare a acestui deziderat este consolidarea abordărilor locale privind dezvoltarea, în domeniul inovării sociale sau al regenerării regiunilor degradate.

Pe scurt, al cincilea Raport privind coeziunea recomandă consolidarea activității principale a politicii și axarea pe valoarea adăugată adusă de politică, și anume abordarea sa cu delimitare teritorială bazată pe parteneriate.

„ Nu avem nevoie de o politică uniformă, ci trebuie să ne concentrăm în continuare asupra diversității. Ne trebuie soluții adaptate fiecărei regiuni, cu rezultate vizibile și tangibile pentru cetățeni. Acesta va fi un aspect esențial al noii noastre Strategii pentru 2020. ”

Johannes Hahn,
comisar pentru politica regională

CUM SE POATE MĂSURA PROGRESUL

Dezvoltarea și creșterea economică se măsoară de obicei în funcție de produsul intern brut (PIB) sau de valoarea PIB-ului pe cap de locuitor. PIB-ul permite compararea mai multor țări și regiuni și rămâne o un indicator destul de bun al performanțelor economice, însă nu este neapărat o măsură adecvată a bunăstării.

Ultimul secol s-a caracterizat printr-o creștere puternică a dezvoltării economice a numeroase regiuni din UE, în special a regiunilor din UE-15. Regiunile din statele membre care au aderat la UE după 2004 erau în plină creștere înainte de criza economică, recuperând rapid decalajul față de restul țărilor Uniunii. Totuși, după cum se arată în al cincilea Raport privind coeziunea, se păstrează încă disparități accentuate între regiunile din UE.

PIB-ul și veniturile

PIB-ul nu este întotdeauna o măsură bună a veniturilor la nivel de gospodărie, deoarece creșterea PIB-ului este rareori distribuită în mod egal la nivelul populației sau al regiunilor unei țări. De exemplu, când creșterea PIB-ului pe cap de locuitor este benefică numai pentru o mică parte a populației sau când o mare parte a averii se transferă într-o altă regiune sau țară, cele mai multe gospodării din regiune nu vor constata nicio creștere a veniturilor lor.

Pentru bunăstarea cetățenilor însă nu contează în primul rând cantitatea de bunuri și servicii produse într-o economie, ci veniturile de care dispun gospodăriile lor. PIB-ul măsoară foarte imperfect acest lucru, deoarece țările prezintă diferențe în ceea ce privește serviciile oferite gratuit, cum ar fi educația, iar acest lucru afectează oportunitățile de consum ale oamenilor. Tot astfel, PIB-ul nu surprinde valoarea bunurilor și a serviciilor „private” produse acasă, de la gătit și curățenie până la creșterea copilului, deși acestea contribuie și ele în mod egal la definirea standardelor de trai.

Evident că venitul nu este singurul determinant al calității vieții. Al cincilea Raport privind coeziunea arată că bunăstarea și nivelul de satisfacție din regiunile mai puțin dezvoltate sunt strâns legate de creșterea venitului gospodăriilor. În regiunile mai dezvoltate ale Uniunii, această legătură este însă mult mai slabă, dacă nu chiar absentă. Așadar, pe măsură ce regiunile devin mai bogate, oamenii încep să prețuiască mai mult alte aspecte ale bunăstării, cum ar fi satisfacțiile profesionale, în timp ce în regiunile mai puțin dezvoltate, oamenii acordă o importanță mai mare câștigurilor înregistrate.

PIB-ul și calitatea vieții

PIB-ul nu reflectă îmbunătățirile calității bunurilor și a serviciilor. În realitate, pot exista îmbunătățiri rapide în domenii precum tehnologia informațiilor sau serviciile medicale și educația, acestea influențând direct calitatea vieții.

Creșterea economică rapidă din ultimul secol a avut prețul său, cauzând poluare, probleme cu stratul de ozon, încălzire globală și alte efecte negative asupra mediului. Toate acestea au un impact direct asupra sănătății umane și implică costuri ridicate pentru economii, costuri care nu se reflectă în PIB.

Nadacia Inforoma – o grădiniță cu administrație romă în Prešov

Un mediu plăcut, sigur, fără pericole și fără poluare, relațiile bune cu vecinii, apa menajeră curată și încrederea reciprocă sunt toate „bunuri comune” care contribuie într-o mare măsură la calitatea vieții. Totuși, acestea nu se reflectă în PIB, pentru simplul motiv că ele nu sunt de vânzare.

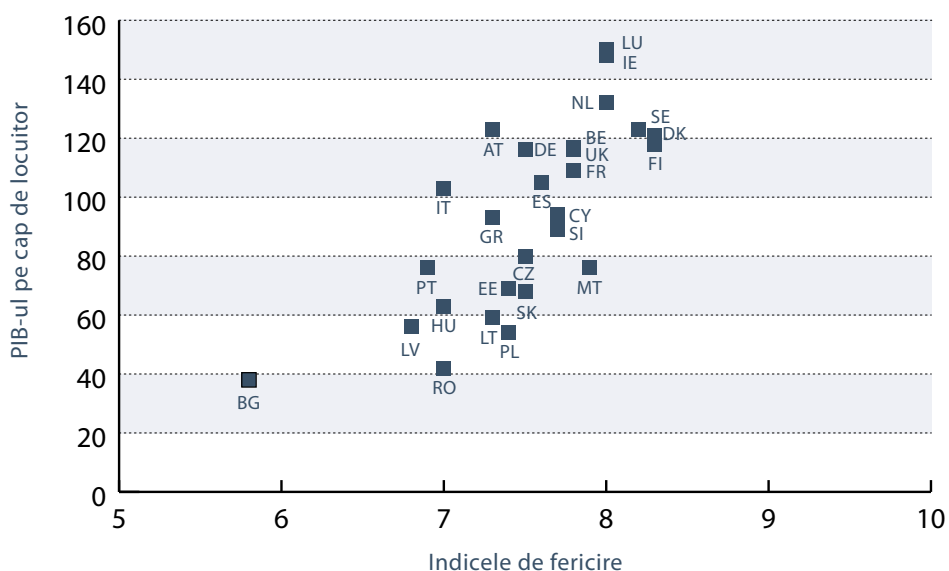
Drept urmare, în al cincilea Raport privind coeziunea, progresul se măsoară luând în calcul și alți factori în afară de PIB, după cum recomandă Stiglitz, Sen și Fitoussi în raportul lor din 2009 referitor la măsurarea progresului. Sunt incluse acum atât măsuri obiective ale bunăstării, cum ar fi speranța de viață, cât și măsuri subiective, precum percepția sănătății și fericirea.

PIB-ul și fericirea

A fi mai bogat nu înseamnă întotdeauna a fi mai fericit. În 2007, pe primele trei locuri în ceea ce privește indicele de fericire s-au situat trei state nordice. Statele clasate pe ultimele trei locuri au fost Bulgaria, Letonia și Portugalia, însă trebuie să fim prudenți înainte de a emite presupuneri.

Malta este un exemplu extrem, situându-se pe locul 18 ca valoare a PIB-ului pe cap de locuitor, dar pe locul 7 din punctul de vedere al indicelui de fericire; din contră, Austria a fost a patra în clasamentul PIB-ului pe cap de locuitor, ocupând însă locul 19 din punctul de vedere al fericirii. După cum se arată în figură, creșterile PIB-ului pe cap de locuitor influențează puternic fericirea la niveluri de dezvoltare mai scăzute, dar, pe măsură ce crește PIB-ul pe cap de locuitor, legăturile dintre acesta și fericire devin tot mai slabe.

Corespondența dintre indicii de fericire și PIB-ul pe cap de locuitor, 2007

DOVEZI CLARE ALE UNOR REZULTATE POZITIVE

Politica de coeziune a adus schimbări substanțiale nu numai din punctul de vedere al dezvoltării economice a regiunilor rămase în urmă, ci și în ceea ce privește durabilitatea socială și de mediu. S-au realizat numeroase obiective: în prezent, dificultatea constă în adaptarea la situația curentă și accentuarea importanței acordate performanțelor.

Adaptarea la situația curentă

Datorită investițiilor realizate de politica de coeziune în domeniul autostrăzilor și al drumurilor din UE-15, rețeaua este aproape finalizată. Investițiile din aceste țări ar trebui să se axeze asupra unor modalități de transport mai ecologice (în special sisteme feroviare și de transport urban).

Există semne privind alți pași bineveniți spre realizarea unor programe mai durabile. Jumătate din statele membre au inclus în programele lor de coeziune pentru perioada 2007-2013 indicatori și obiective privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

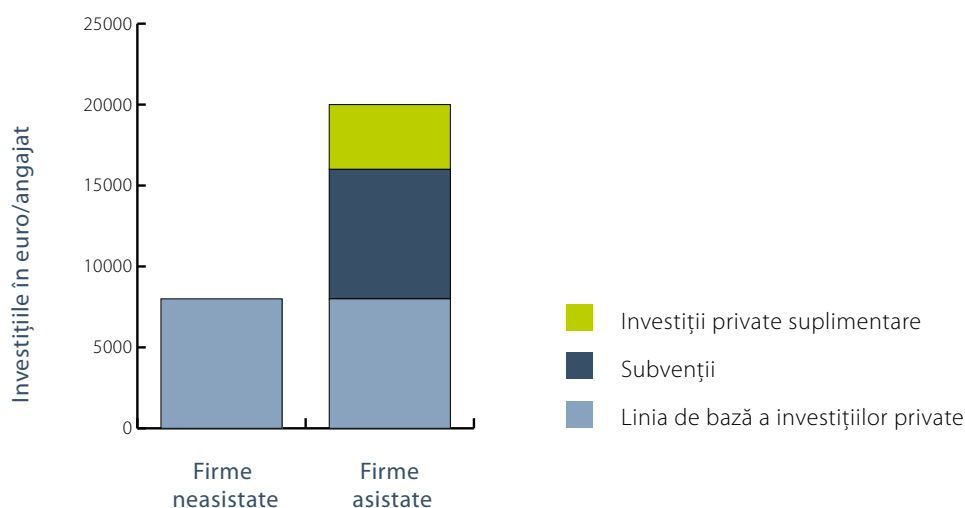
Subvențiile de investiții sunt un instrument util, dar sumele cele mai mari s-au cheltuit pentru întreprinderi, cercetare și dezvoltare tehnologică. Este binevenită și ar trebui încurajată tendința de creare a unui „portofoliu” mai echilibrat (inclusiv „inginerie financiară”, cum ar fi împrumuturile/capitalul de risc și instrumentele nefinanciare precum mentoratul și consultanța).

Accentuarea concentrării asupra performanțelor

O constatare cheie rezultată în urma evaluării a fost orientarea creatorilor de programe mai mult spre cheltuirea banilor („absorbție”) decât spre urmărirea impacturilor reale. Deși primul element este, evident, o condiție a reușitei, al doilea este ceea ce contează în final.

Prin urmare, politica de coeziune trebuie să cultive o concentrare mai accentuată asupra performanțelor. Mai multe programe ar trebui să identifice exact rezultatele dorite și să monitorizeze progresul înregistrat. De asemenea, ar trebui să existe o evaluare sporită a impacturilor, folosind instrumente precum grupele de comparație/de control, analiza costurilor și a beneficiilor, anchetele riguroase în rândul beneficiarilor și studiile de caz aprofundate.

Impactul subvențiilor pentru investiții din Germania de Est – un exemplu clar de susținere

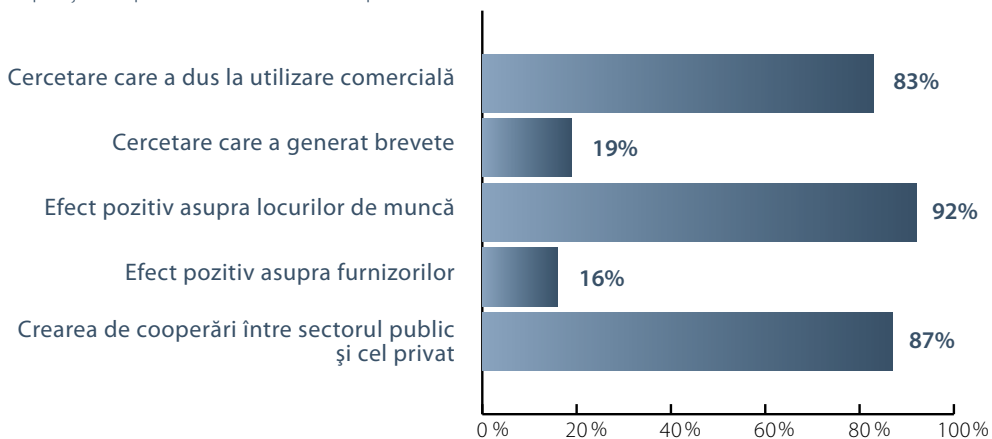
Realizări cheie ale politicii de coeziune între 2000-2006:

- Creștere economică pronunțată: În regiunile cuprinse în Obiectivul 1, se estimează că PIB-ul a crescut cu aproximativ 10 % în 2006 față de valoarea pe care ar fi atins-o fără ajutorul politicii de coeziune. O parte a acestui câștig revine în țările donatoare sub forma creșterii exporturilor.
- S-au creat aproximativ 1 milion de locuri de muncă în întreprinderi. 230 000 de IMM-uri au beneficiat de sprijin financiar (în principal subvenții, dar și împrumuturi și capital de risc), iar alte 1 100 000 au primit sprijin de natură nefinanciară (în special sub formă de consultanță și mentorat, dar și în ceea ce privește crearea de rețele și infrastructura de afaceri).
- S-au oferit cursuri de formare pentru 10 milioane de oameni anual, inclusiv 5,3 milioane de femei, 3,3 milioane de tineri, 1,6 milioane de persoane din grupurile cele mai vulnerabile, 1 milion de șomeri pe termen lung și 5 milioane de persoane cu un grad scăzut de calificare profesională.
- S-a cofinanțat construirea a aproximativ 4 700 km de autostrăzi și 1 200 km de căi ferate de mare viteză. Din fonduri s-a finanțat, de asemenea, îmbunătățirea a aproximativ 7 300 km de linii care nu erau de mare viteză și a diferite sisteme de transport urban.
- 23 de milioane de oameni au fost racordați la sisteme de colectare și epurare a apei reziduale, iar 20 de milioane au fost racordați la sisteme moderne de furnizare a apei potabile.
- Peste 80% dintre programele de regenerare URBAN au beneficiat de implicarea activă a unui parteneriat cu spectru larg, cuprinzând și entități locale – fapt identificat în cadrul evaluărilor drept factorul cheie al succesului proiectelor.
- INTERREG a continuat să pună în legătură zonele de frontieră, creând aproape 12 000 de rețele și 63 000 de acorduri de cooperare.

Analiza ciclului de viață a sprijinului pentru cercetare și dezvoltare tehnologică acordat IMM-urilor, Italia

Proporția de proiecte caracterizate prin...

PREBEN GREGERSEN

DI. Preben Gregersen este șeful Autorității daneze de management pentru fondurile structurale și membru al grupului de nivel înalt care reflectează asupra viitoarei politici de coeziune. El este, de asemenea, președintele Comitetului danez pentru monitorizarea Fondurilor Structurale.

Cel de al cincilea Raport privind coeziunea menționează necesitatea de a alinia și mai bine politica de coeziune la Strategia Europa 2020. Ce rol pot avea condiționările, stimulentele și managementul bazat pe rezultate în sporirea eficacității politicii de coeziune și în mai buna aliniere a acesteia la Strategia Europa 2020?

În urma experiențelor mele, consider că este vital ca resursele să fie condiționate și concentrate în mod eficace: politica de coeziune trebuie să fie bine aliniată la Strategia Europa 2020. Este nevoie de mai multă precizie decât în cazul alinierii curente la Agenda Lisabona. Ținta este creșterea economică: o creștere inteligentă, durabilă și incluzivă. Abordarea trebuie să fie delimitată teritorial și să mobilizeze potențialul de creștere existent la nivel național, regional și local.

Dificultatea constă în realizarea și menținerea alegerilor strategice pe care le implică generarea creșterii cu delimitare teritorială. Cu privire la concentrarea tematică asupra factorilor determinanți ai creșterii, putem spune că experiențele noastre recente privind programarea strategică au fost pozitive. Este însă necesară continuarea orientării rezultatelor și a dovezilor în toate aspectele politicii de coeziune. Trebuie să ținem cont de mai multe elemente: ca exemple am putea menționa un cadru care să asigure crearea de programe în funcție de un număr limitat de obiective (și nu invers); dezvoltarea unor indicatori (dintre care unii ar putea fi obligatorii); și/sau o bază îmbunătățită pentru evaluările ex ante, pe parcurs și ex post ale programelor. În ceea ce privește stimulentele și condiționarea, încurajez dezbaterile autentice asupra oricărui instrument, dar prefer instrumentele de natură financiară în fața celor nefinanciare. Aceasta nu înseamnă că exclud contribuția acestora din urmă la atingerea performanțelor.

Raportul recunoaște că nu ar fi adecvată o abordare uniformă, deoarece regiunile au „caracteristici, oportunități și nevoi foarte diferite.” Cu toate acestea, se spune în raport că „programele viitoare trebuie să se concentreze numai asupra câtorva priorități strâns legate de Strategia Europa 2020.” Sunt compatibile aceste două abordări?

În opinia mea, al cincilea Raport privind coeziunea ne oferă suficiente subiecte de gândire ca să ne putem concentra doar asupra câtorva priorități ale Strategiei Europa 2020 care să fie compatibile cu programarea intervențiilor cu delimitare teritorială ce urmăresc potențialele de creștere. În același timp, trebuie ca aceste priorități să fie compatibile și cu o abordare care să ia în calcul pozițiile și oportunitățile economice și sociale diferite ale regiunilor. Trebuie să recunosc însă că mi se pare mai dificilă noțiunea de caracteristici pur geografice ale unei regiuni în contextul politicii de coeziune. Eu cred că adăugarea coeziunii teritoriale la politică înseamnă abordarea unor factori dinamici precum caracteristicile geografice funcționale, strategiile macroregionale, legăturile de creștere între spațiul urban și cel rural, granițele etc.

Care credeți că este principalul factor de care depinde succesul politicii de coeziune?

Permiteți-mi să accentuez în final necesitatea de a reflecta bine asupra principiului proporționalității în viitorul cadru de reglementare – dincolo de încercarea de ansamblu de a reduce povara administrativă. Trebuie să obținem în acest sens un rezultat care să reflecte riscurile, proporțiile și temeuriile de validare din cadrul unui program.

Trebuie menționat că aceste comentarii ale mele nu condiționează în niciun fel reacțiile Danemarcei față de al cincilea Raport privind coeziunea și de activitatea viitoare. Danemarca este de acord cu necesitatea de a urmări coeziunea economică și socială prin Fondurile Structurale și de a contribui prin acțiuni specifice la atingerea obiectivelor Strategiei Europa 2020.

În interviurile din această ediție, revista Panorama vă prezintă modul cum este perceput cel de al cincilea Raport privind coeziunea de către o autoritate de management și o personalitate academică marcantă.

PHILIP MCCANN

Philip McCann ocupă catedra cu finanțare privată de geografie economică la Universitatea din Groningen (Țările de Jos). El este consilier special al comisarului european pentru politica regională, Johannes Hahn.

Cel de al cincilea Raport privind coeziunea menționează necesitatea de a alinia și mai bine politica de coeziune la Strategia Europa 2020. Ce rol pot avea condiționările, stimulentele și managementul bazat pe rezultate în sporirea eficacității politicii de coeziune și în mai buna aliniere a acesteia la Strategia Europa 2020?

Politica de coeziune va avea un rol vital pentru reușita Strategiei Europa 2020, deoarece ea oferă platforma perfectă pentru o abordare integrată a dezvoltării economice. Totuși, pentru ca politica de coeziune să fie un factor determinant în cadrul Strategiei Europa 2020, este esențial să existe un sistem de politică bazat pe condiționări. Aceste condiționări vor permite stabilirea unor acorduri clare și obligatorii cu privire la obiectivele politicii, vor asigura alinierea corectă a stimulentele pentru toate entitățile interesate, vor sprijini administrarea adecvată la niveluri multiple și reformele instituționale acolo unde este nevoie, vor garanta valorificarea cunoștințelor locale și asumarea la nivel local a politicilor și vor asigura adaptarea ideală a politicilor la cerințele de dezvoltare economică.

Raportul recunoaște că nu ar fi adecvată o abordare uniformă, deoarece regiunile au „caracteristici, oportunități și nevoi foarte diferite.” Cu toate acestea, se spune în raport că „programele viitoare trebuie să se concentreze numai asupra câtorva priorități strâns legate de Strategia Europa 2020.” Sunt compatibile aceste două abordări?

Strategia Europa 2020 conturează marile teme pe care trebuie să le abordeze Europa, iar politica de coeziune va avea un rol vital pentru progresul strategiei, îmbinând flexibilitatea și concentrarea. O politică europeană de coeziune cu delimitare teritorială este suficient de flexibilă pentru a reacționa la

diferitele cerințe de dezvoltare economică ale diferitelor regiuni. Acest aspect este esențial pentru că realitățile cu care se confruntă diferitele regiuni ale UE sunt extrem de variate. O abordare cu delimitare teritorială permite, de asemenea, adaptarea corectă a politicii de coeziune la aceste cerințe locale. În același timp însă, concentrarea asupra obiectivelor Strategiei Europa 2020 nu numai că permite maximizarea impacturilor politicii de coeziune în toate regiunile, ci face acest lucru în conformitate cu obiectivele europene de ansamblu.

S-a discutat îndelung despre importanța indicatorilor privind rezultatele. Cum se leagă acestea de Strategia Europa 2020 și de concluziile celui de al cincilea Raport privind coeziunea?

Cele trei teme principale ale Strategiei Europa 2020 – creșterea inteligentă, creșterea durabilă și creșterea incluzivă – sunt menite a fi privite ca un tot unitar și a reflecta o abordare teritorială integrată și holistică privind dezvoltarea economică europeană. Regiunile trebuie să dozeze în așa fel ponderea celor cinci obiective ale Strategiei Europa 2020 – și anume îmbunătățirea condițiilor pentru inovare, cercetare și dezvoltare; creșterea nivelurilor de educație; realizarea obiectivelor privind schimbările climatice și energia; promovarea ocupării forței de muncă; sau promovarea incluziunii sociale, în special prin reducerea sărăciei – încât formula de ansamblu să corespundă principalelor realități cu care se confruntă fiecare regiune la nivel local. Dezvoltarea unor indicatori clari și cuantificabili privind rezultatele este esențială pentru ca toate entitățile interesate să poată identifica progresul, impactul și succesul proiectelor lor și ale programelor operaționale.

Academia de Energetică de pe insula Samsø este un centru de cercetare și informații privind energia regenerabilă și durabilă.

FORMA FINALĂ – AL CINCILEA RAPORT PRIVIND COEZIUNEA

Al cincilea raport privind coeziunea, adoptat în 9 noiembrie, a fost finalizat cu ajutorul contribuțiilor generale din partea Comisiei Europene și din numeroase surse externe.

Centrul Comun de Cercetare al Comisiei a creat un indice regional unic al competitivității și lucrează în prezent la dezvoltarea unui nou model economic regional. Biroul Monitorizarea globală pentru mediu și securitate din cadrul DG Întreprinderi și Industrie a realizat Atlasul urban, cu hărți ale tuturor aglomerărilor din Europa, dezvăluind numeroase modele de urbanizare și extindere urbană.

Acest raport se bazează pe numeroase studii realizate de experți externi. De exemplu, Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) a raportat principalele surse privind inovația și creșterea economică. Alte zece studii au analizat aspecte variind de la costurile și beneficiile regionale aferente creșterii comerțului global până la investițiile în fiecare regiune și calitatea guvernării. În sfârșit, dar nu în ultimul rând, s-a evaluat impactul politicii de coeziune prin analiza a 174 de studii de caz, a indicatorilor provenind din 382 de programe de coeziune și a peste 20 de studii diferite.

Raportul folosește mai multe tipologii regionale noi, precum clasificarea urban-rural dezvoltată de Comisie, și clasificările de regiuni metropolitane și regiuni îndepărtate, dezvoltate de DG REGIO și OCDE. În vederea acestui raport, s-au actualizat definițiile privind regiunile insulare și muntoase, pentru a surprinde mai bine aceste caracteristici geografice.

Pentru pregătirea raportului, echipa Sistemului de Informații Geografice al DG REGIO a realizat aproape o mie de hărți, grafice și tabele. Al cincilea Raport privind coeziunea include peste 200 de hărți, grafice și tabele, o cifră nemaiaținsă până acum.

Oricine poate descărca datele din spatele hărților și al clasificărilor regionale de la această adresă:

https://circabc.europa.eu/d/d/workspace/SpacesStore/b35d4432-3434-496a-9726-641f55f8abaf/5CR_data_and_typologies.zip

Reprezentarea datelor de transport, crearea conexiunilor

Pentru a măsura accesul regional la zborurile de pasageri nu este suficientă o singură sursă de informații. De exemplu, regiunea Bruxelles nu conține niciun aeroport, dar acest lucru nu înseamnă că orașul Bruxelles nu are acces la transporturi aeriene. Pentru depășirea acestor limite de ordin administrativ, am măsurat accesul real la transporturi aeriene folosind numărul de decolări din fiecare aeroport, timpul necesar pentru a ajunge cu mașina la aeroporturile respective și distribuția populației în întreaga regiune.

AFLAȚI MAI MULTE

- Eurostat

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Regions_of_Europe

- Al cincilea Raport privind coeziunea

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/cohesion5/index_ro.cfm

CONSULTAREA PUBLICĂ ASUPRA CELUI DE AL CINCILEA RAPORT PRIVIND COEZIUNEA

Al cincilea Raport al Comisiei privind coeziunea, adoptat în 9 noiembrie, a arătat că, în ciuda reducerii disparităților dintre regiunile UE, se păstrează în continuare diferențe economice pronunțate. Deși politica de coeziune a contribuit la îmbunătățirea condițiilor economice, sociale și de mediu din Uniune, mai avem încă de depășit dificultăți semnificative.

Adoptarea din 2007 a celui de al patrulea Raport privind coeziunea a marcat începutul unei perioade de reflecție privind viitorul politicii europene de coeziune după anul 2013. S-au publicat mai multe documente, evaluări și studii aprofundate privind politica, purtându-se totodată o serie de discuții la fel de cuprinzătoare care au reunit membri ai mediului academic, practicanți din domeniul politicii și organizații internaționale.

Retrospectiva și continuarea drumului

Orientările de ansamblu schițate de concluziile celui de al cincilea Raport privind coeziunea urmăresc inițierea unui proces de consultare mai amplu cu privire la viitorul politicii europene de coeziune. În următoarele luni, Comisia va demara discuții aprofundate cu părțile interesate, pentru a afla opiniile acestora cu privire la propunerile privind politica de coeziune după 2013.

Întrebări cheie pentru viitor:

Care vor fi efectele crizei economice globale asupra investițiilor publice pe termen lung?

Cum va afecta declinul economic cuantumul și structura bugetului UE după 2013?

Conturarea viitorului

Al cincilea Raport privind coeziunea a marcat lansarea de către Comisie, în 12 noiembrie 2010, a unui proces de consultare publică, cu derulare până în 31 ianuarie 2011. Opiniile părților interesate vor contribui la conturarea politicii viitoare și la pregătirea, în prima jumătate a anului 2011, a unor propuneri legislative privind Fondurile Structurale și Fondul de Coeziune după 2013. Comisia va continua să consulte părțile interesate cu privire la propunerile sale în 31 ianuarie și 1 februarie 2011, la cel de al cincilea Forum privind coeziunea, care se va desfășura în Bruxelles.

Se așteaptă ca, în a doua jumătate a anului 2011, Comisia să adopte întregul set de propuneri legislative, inclusiv Regulamentul General și reglementările pentru Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul de Coeziune și Fondul Social European.

AFLAȚI MAI MULTE

Consultarea publică

http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/5cr/index_ro.cfm

TESTAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE – ÎNCERCAȚI TESTUL PRIVIND COEZIUNEA

- 1) În ce țară se află regiunea cea mai vulnerabilă la schimbările climatice?
- 2) Ce țară din Uniune are cei mai fericiți locuitori?
- 3) Ce țară are regiunea cu cel mai înalt grad de competitivitate?
- 4) Ce țară a consumat cea mai ridicată cotă de energie regenerabilă?
- 5) În ce țară se află regiunea cu cel mai ridicat nivel de participare la cursuri de formare?
- 6) În ce țară se află regiunea cu acces la numărul cel mai mare de zboruri pentru pasageri?
- 7) În ce țară se află regiunea cu cea mai redusă incidență a mortalității infantile?
- 8) În ce țară se află regiunea cu cea mai scăzută rată a șomajului?
- 9) În ce țară se înregistrează cea mai mică diferență între rata șomajului la femei și la bărbați?
- 10) În ce țară se află regiunea cu cel mai mare procentaj de studii universitare în rândul populației cu vârsta între 30 și 34 de ani?

- 1) Spania, regiunea Extremadura (indicele de vulnerabilitate față de schimbările climatice: 100).
- 2) Danemarca (indicele de fericire: 8,3).
- 3) Regiunea cu punctajul cel mai ridicat (100) este Utrecht, din Țările de Jos.
- 4) Suedia (43 %).
- 5) Danemarca, Copenhaga (Hovedstaden: 39,1 %).
- 6) Regatul Unit, regiunea Luton (3 436 de zboruri pe zi).
- 7) Finlanda. Regiunea cu incidența cea mai redusă este Åland (zero).
- 8) Regiunea cu cea mai scăzută rată a șomajului (1,9 %) est Praga, din Republica Cehă.
- 9) Finlanda (diferență de 0,2-1,4 %).
- 10) Danemarca, Copenhaga (Hovedstaden: 58,6 %).

RĂSPUNSURI

DATELE DIN 2011	EVENIMENTUL	LOCAȚIA
12 noiembrie 2010 – 31 ianuarie 2011	Consultarea publică referitoare la concluziile celui de al cincilea raport privind coeziunea economică, socială și teritorială http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/5cr/index_ro.cfm	Online
31 ianuarie – 1 februarie	Al cincilea Forum privind coeziunea	Bruxelles (BE)
16 – 18 martie	Care este viitorul politicii de coeziune? – O dezbateră la nivel academic și politic (Asociația pentru Studii Regionale) http://www.regional-studies-assoc.ac.uk/events/future.asp	Bled (SI)
21 martie	Conferința privind impactul inovării, al cercetării și al dezvoltării asupra dezvoltării economice regionale http://www.jinnove.net/News/News/Lille-Innovation-Conference-LINC	Lille (FR)
31 martie – 1 aprilie	Președinția maghiară: Conferință privind Strategia UE 2020 și viitorul politicii de coeziune	(HU)
2 – 3 mai	Președinția maghiară: Conferință la nivel înalt privind dezvoltarea urbană – „Schimbările climatice în raport cu dezvoltarea urbană și demografia urbană”	(HU)
19 – 20 mai	Întâlnire informală la nivel de miniștri	(HU)
23 – 24 iunie	Conferința Regiunile pentru schimbare economică și premiile RegioStars http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/index_en.cfm	Bruxelles (BE)
10 – 13 octombrie	Zilele Porților Deschise http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm	Bruxelles (BE)

Pentru informații suplimentare privind aceste evenimente, consultați secțiunea Agendă de pe site-ul Inforegio:
http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/

Site-ul președinției maghiare: www.eu2011.hu

Ediția de primăvară a revistei
Panorama va fi publicată în aprilie și va
analiza Strategia UE pentru Regiunea Dunării.

Ediția de vară, care va apărea în iunie, va fi dedicată
aspectelor privind transporturile din cadrul politicii regionale.
Colectivul Panorama apreciază comentariile și întrebările
dumneavoastră. Ne-ar face plăcere să ne comunicați
experiența dumneavoastră.

Așadar, dacă doriți să ne comunicați vreo activitate interesantă
referitoare la subiectul din numărul viitor, să ne adresați întrebări
sau să vă exprimați opiniile cu privire la acest aspect al politicii
regionale sau la oricare altul, contactați-ne printr-un
mesaj la adresa:

regio-panorama@ec.europa.eu

KN-LR-10-036-RO-C

ISSN 1830-933X

© Uniunea Europeană, 2010

Reproducerea este permisă cu condiția menționării sursei.

